

Robert Borkowski

„Dzieje rodu Lubomirskich z Głogowa Małopolskiego”

Streszczenie

Jan Kazimierz Lubomirski starosta bolimowski był jednym z synów Hieronima Augustyna Lubomirskiego hetmana wielkiego koronnego. Żył w latach 1692-1737 i był twórcą gałęzi tego rodu, która na swoją siedzibę wybrała Głogów Małopolski. W 1725 r. ożenił się z Urszulą z Branickich. Tylko jedno z ich dzieci, córka Maria doczekała się wieku dorosłego. Jan Kazimierz Lubomirski okazał się dobrym gospodarzem w swoich włościach przyczyniając się do ich rozkwitu. Próbował rozwinąć działalność w sferze publicznej, lecz tylko raz, w 1732 r. został na sejmiku wybrany posłem na sejm. Niewielki majątek nie pozwolił mu zbudować silnego zaplecza w postaci licznej klienteli szlacheckiej, jednak posiadał bliskie związki z wieloma magnatami m.in. z szwagrem Janem Klemensem Branickim, Czartoryskimi, Sapiehami czy rodem Tarłów. Zmarł przedwcześnie, a pozostała po nim wdowa nie wyszła ponownie za mąż. Urszula Lubomirska utrzymywała bardzo dobre relacje ze swoim bratem, który posiadał najważniejsze urzędy w Rzeczypospolitej, hetmana wielkiego koronnego i kasztelana krakowskiego. Służyła mu radą posiadając wpływ na podejmowane decyzje. Podobną rolę przyjęła Maria Lubomirska, która nawet nawiązała stosunki z przebywającymi w Rzeczypospolitej dyplomatami francuskimi. Z inicjatywy króla Augusta III i jego żony, Maria poślubiła w 1753 r. Karola Radziwiłła „Panie Kochanku”. Małżeństwo to okazało się jednak nieudane i w 1760 r. zostało unieważnione, lecz Maria pozostała przy nazwisku byłego męża. Podczas elekcji w 1764 r. krytykowała poczynania Czartoryskich i informowała z Warszawy Branickiego o rozwoju wydarzeń. Z ramienia konfederacji barskiej jeździła do Paryża, Wiednia i Berlina zabiegając o pomoc. Klęska konfederacji sprawiła, że Maria wycofała się z życia publicznego. Dopiero obrady Sejmu Wielkiego na nowo przykuły jej uwagę do spraw publicznych. Była zwolenniczką obrony Konstytucji 3 Maja. Zmarła bezdzietnie w 1795 r. kończąc w ten sposób historię głogowskiej linii rodu Lubomirskich.

Słowa kluczowe: Lubomirscy XVIII w., magnateria, Głogów Małopolski, biografia